

Opublikowana w Dz.U. z 2005 r. Nr 18, poz. 158

Uzupełn.: Dz.U. z 2005 r. Nr 18, poz. 160; Dz.U. z 2005 r. Nr 18, poz. 162; Dz.U. z 2005 r. Nr 252, poz. 2120

KONWENCJA NARODÓW ZJEDNOCZONYCH

przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej,

przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 15 listopada 2000 r.

(Dz. U. z dnia 31 stycznia 2005 r.)

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 15 listopada 2000 r. została przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, w następującym brzmieniu:

Przekład

KONWENCJA NARODÓW ZJEDNOCZONYCH

przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej

Artykuł 1

Określenie celu

Celem niniejszej konwencji jest promowanie współpracy, aby skuteczniej zapobiegać i zwalczać międzynarodową przestępczość zorganizowaną.

Artykuł 2

Wyjaśnienie pojęć

Dla celów niniejszej konwencji:

- (a) "zorganizowana grupa przestępcza" oznacza posiadającą strukturę grupę składającą się z trzech lub więcej osób, istniejącą przez pewien czas oraz działającą w porozumieniu w celu popełnienia jednego lub więcej poważnych przestępstw określonych na podstawie niniejszej konwencji, dla uzyskania, w sposób bezpośredni lub pośredni, korzyści finansowej lub innej korzyści materialnej;
- (b) "poważne przestępstwo" oznacza zachowanie stanowiące przestępstwo podlegające maksymalnej karze pozbawienia wolności w wysokości co najmniej czterech lat lub karze surowszej;
- (c) "grupa posiadająca strukturę" oznacza grupę, która została utworzona nie w sposób przypadkowy w celu bezpośredniego popełnienia przestępstwa i która nie musi posiadać formalnie określonych ról dla swoich członków, ciągłości członkostwa czy rozwiniętej struktury;
- (d) "mienie" oznacza wszelkiego rodzaju dobra, zarówno materialne, jak i niematerialne, ruchome i nieruchome, a także dokumenty oraz instrumenty prawne stanowiące o istnieniu tytułu własności lub uprawnień do tych dóbr;
- (e) "dochody z przestępstwa" oznaczają każde mienie pochodzące lub uzyskane, w sposób bezpośredni lub pośredni, z popełnienia przestępstwa;
- (f) "zakaz obrotu" lub "zajęcie" oznacza czasowy zakaz transferu, zamiany, rozporządzania mieniem oraz przemieszczania go lub czasowe objęcie nadzoru lub kontroli nad mieniem na podstawie nakazu wydanego przez sąd lub inny właściwy organ;
- (g) "konfiskata", co obejmuje również przepadek mienia w sytuacji, gdzie ma to zastosowanie, oznacza trwałe pozbawienie mienia na mocy nakazu sądu lub innego właściwego organu;

- (h) "przestępstwo źródłowe" oznacza każde przestępstwo, w wyniku którego uzyskano dochody, które mogą stać się przedmiotem przestępstwa określonego w artykule 6 niniejszej konwencji;
- (i) "dostawa niejawnie nadzorowana" oznacza postępowanie, w którym pozwala się, aby nielegalne bądź podejrzone przesyłki były wywożone, przewożone lub przywożone na obszar jednego lub więcej państw za wiedzą i pod nadzorem właściwych organów, w celu przeprowadzenia dochodzenia oraz ustalenia tożsamości osób zaangażowanych w popełnienie przestępstwa będącego przedmiotem tego dochodzenia;
- (j) "regionalna organizacja integracji gospodarczej" oznacza organizację ustanowioną przez suwerenne państwa danego regionu, na rzecz której jej państwa członkowskie przekazały właściwość w zakresie kwestii objętych niniejszą konwencją, oraz która została odpowiednio upoważniona, zgodnie ze swoimi procedurami wewnętrznymi, do podpisania konwencji, jej ratyfikowania, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do niej; odniesienia do "Państw-Stron" na podstawie niniejszej konwencji mają zastosowanie do takich organizacji w obszarze ich właściwości.

Artykuł 3

Zakres stosowania

1. Konwencja, o ile jej postanowienia nie przewidują inaczej, ma zastosowanie do zapobiegania oraz ścigania:

- (a) przestępstw określonych na podstawie artykułów 5, 6, 8 oraz 23 niniejszej konwencji, oraz
- (b) poważnych przestępstw w rozumieniu artykułu 2 niniejszej konwencji, jeżeli przestępstwo ma charakter międzynarodowy oraz jest w nie zaangażowana zorganizowana grupa przestępcza.

2. Dla celów ustępu 1 niniejszego artykułu, przestępstwo posiada charakter międzynarodowy, jeżeli:

- (a) zostało popełnione w więcej niż jednym państwie;
- (b) zostało popełnione w jednym państwie, lecz istotna część przygotowań do niego, planowania, kierowania lub kontroli nad nim odbywała się w innym państwie;
- (c) zostało popełnione w jednym państwie, lecz była w nie zaangażowana zorganizowana grupa przestępcza prowadząca działalność przestępczą w więcej niż jednym państwie; lub
- (d) zostało popełnione w jednym państwie, lecz powoduje istotne skutki w innym państwie.

Artykuł 4

Ochrona suwerenności

1. Państwa-Strony będą wypełniać zobowiązania wynikające z niniejszej konwencji w sposób zgodny z zasadami suwerennej równości oraz terytorialnej integralności państw i z zasadą nieingerencji w sprawy wewnętrzne innych państw.

2. Żadne z postanowień niniejszej konwencji nie upoważnia Państwa-Strony do wykonywania jurysdykcji oraz wykonywania czynności, które na mocy prawa wewnętrznego drugiego państwa są zastrzeżone wyłącznie dla organów tego państwa.

Artykuł 5

Penalizacja udziału w zorganizowanej grupie przestępczej

1. Każde Państwo-Strona przyjmie środki ustawodawcze i inne, jakie okażą się konieczne dla uznania za przestępstwa, jeżeli zostały popełnione umyślnie:

- (a) któregokolwiek lub obu z następujących zachowań - jako przestępstw odmiennych od usiłowania lub dokonania czynu przestępczego:
 - (i) wejście w porozumienie z jedną lub większą liczbą osób co do popełnienia poważnego przestępstwa w celu związanym bezpośrednio lub pośrednio z uzyskaniem korzyści finansowej lub innej korzyści materialnej, a tam gdzie jest to wymagane przez prawo wewnętrzne obejmującego czyn podjęty przez jednego z uczestników dla realizacji porozumienia lub zaangażowanie zorganizowanej grupy przestępczej;
 - (ii) zachowanie osoby, która, mając świadomość celu i ogólnej przestępczej działalności zorganizowanej grupy przestępczej albo jej zamiaru popełnienia danych przestępstw, bierze udział w:
 - a. przestępczej działalności zorganizowanej grupy przestępczej;
 - b. innej działalności zorganizowanej grupy przestępczej, mając świadomość tego, że jej udział przyczyni się do osiągnięcia określonego powyżej celu przestępczego;

(b) organizowania, kierowania, pomagania, podżegania, ułatwiania lub doradzania przy popełnieniu poważnego przestępstwa, w które zaangażowana jest zorganizowana grupa przestępcza.

2. Świadomość, zamiar, cel lub porozumienie, o których mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, mogą być wnioskowane na podstawie obiektywnych, faktycznych okoliczności.

3. Państwa-Strony, których prawo wewnętrzne dla zaistnienia przestępstw określonych na podstawie ustępu 1 (a) (i) niniejszego artykułu wymaga zaangażowania zorganizowanej grupy przestępczej, zapewnią, że ich prawo wewnętrzne obejmie wszelkie poważne przestępstwa, w które zaangażowane są zorganizowane grupy przestępcze. Takie państwa, jak również państwa, których prawo wewnętrzne dla zaistnienia przestępstw określonych na podstawie ustępu 1 (a) (i) niniejszego artykułu wymaga podjęcia czynu dla realizacji porozumienia, poinformują o tym Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych w chwili podpisania przez nie niniejszej konwencji, złożenia dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do niej.

Artykuł 6

Penalizacja prania dochodów z przestępstwa

1. Każde Państwo-Strona przyjmie, zgodnie ze swoimi fundamentalnymi zasadami prawa wewnętrznego, środki ustawodawcze i inne, jakie okażą się konieczne dla uznania za przestępstwa następujących czynów popełnionych umyślnie:

- (a) (i) konwersji lub transferu mienia ze świadomością, że stanowi ono dochód z przestępstwa, w celu zatajenia lub ukrycia nielegalnego pochodzenia tego mienia lub udzielenia pomocy osobie, która uczestniczy w popełnieniu przestępstwa źródłowego, dla umożliwienia jej uniknięcia prawnych konsekwencji swego czynu;
- (ii) zatajenia lub ukrycia prawdziwej natury mienia, źródła jego pochodzenia, miejsca położenia, rozporządzania nim, przemieszczania, własności lub praw do takiego mienia ze świadomością, że mienie to stanowi dochód z przestępstwa;
- (b) zgodnie z podstawowymi pojęciami swojego systemu prawnego:
 - (i) nabycia, posiadania lub korzystania z mienia, ze świadomością w chwili jego otrzymania, że mienie to stanowi dochód z przestępstwa;
 - (ii) udziału w popełnieniu któregośkolwiek z przestępstw określonych na podstawie niniejszego artykułu, udziału w związku lub zмовie w celu jego popełnienia, usiłowania, pomocnictwa, podżegania, ułatwiania oraz doradzania przy jego popełnieniu.

2. Dla implementacji i stosowania ustępu 1 niniejszego artykułu:

- (a) każde Państwo-Strona będzie dążyło do stosowania ustępu 1 niniejszego artykułu w stosunku do jak najszerszego zakresu przestępstw źródłowych;
- (b) każde Państwo-Strona obejmie zakresem przestępstw źródłowych wszelkie poważne przestępstwa w rozumieniu artykułu 2 konwencji oraz przestępstwa określone na podstawie artykułów 5, 8 i 23 konwencji. W przypadku Państw-Stron, których ustawodawstwo podaje wykaz przestępstw źródłowych, obejmie on, jako minimum, pełny zakres przestępstw związanych z zorganizowanymi grupami przestępczymi;
- (c) dla celów litery (b), przestępstwa źródłowe obejmują przestępstwa popełnione zarówno w ramach jurysdykcji danego Państwa-Strony, jak i poza nią. Jednakże przestępstwa popełnione poza jurysdykcją Państwa-Strony będą stanowiły przestępstwa źródłowe jedynie wtedy, gdy dane zachowanie stanowi przestępstwo na mocy prawa wewnętrznego państwa, w którym zostało popełnione, oraz stanowiłoby przestępstwo na mocy prawa wewnętrznego Państwa-Strony implementującego lub stosującego niniejszy artykuł, gdyby zostało tam popełnione;
- (d) każde Państwo-Strona dostarczy Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych teksty ustaw stosowanych dla wykonania niniejszego artykułu oraz teksty wszelkich kolejnych zmian tych ustaw lub ich opis;
- (e) jeżeli jest to wymagane przez fundamentalne zasady prawa wewnętrznego Państwa-Strony, można przyjąć, że przestępstwa wyszczególnione w ustępie 1 niniejszego artykułu nie mają zastosowania do osób, które popełniły przestępstwo źródłowe;
- (f) świadomość, zamiar lub cel stanowiące znamiona przestępstwa przewidzianego w ustępie 1 niniejszego artykułu mogą zostać ustalone na podstawie obiektywnych okoliczności faktycznych.

Artykuł 7

Środki dla zwalczania prania pieniędzy

1. Każde Państwo-Strona:

- (a) w celu przeciwdziałania wszelkim formom prania pieniędzy oraz w celu ich wykrywania wprowadzi w zakresie swojej właściwości kompleksowy wewnętrzny reżim o charakterze regulacyjnym i nadzorczym

dla banków oraz pozabankowych instytucji finansowych oraz, tam gdzie jest to właściwe, dla innych instytucji szczególnie podatnych na pranie pieniędzy, który to reżim będzie w szczególności określał wymagania dotyczące identyfikacji klienta, prowadzenia dokumentacji oraz informowania o podejrzanych transakcjach;

- (b) zapewni, bez uszczerbku dla artykułów 18 i 27 niniejszej konwencji, aby organy administracyjne, regulacyjne i ścigania oraz inne organy zajmujące się zwalczaniem prania pieniędzy (w tym - tam, gdzie ma to zastosowanie na mocy prawa wewnętrznego - organy sądowe) miały możliwość współpracy oraz wymiany informacji na szczeblu krajowym i międzynarodowym w ramach warunków określonych przez prawo wewnętrzne, oraz rozważy w tym celu ustanowienie jednostki wywiadu finansowego mającego służyć jako krajowe centrum gromadzenia, analizy oraz rozpowszechniania informacji dotyczących prania pieniędzy.

2. Państwa-Strony rozważą implementację możliwych do zastosowania środków w celu wykrywania oraz monitorowania przepływu przez swoje granice gotówki oraz odpowiednich zbywalnych papierów handlowych, pod warunkiem zapewnienia właściwego wykorzystania informacji oraz bez naruszania w jakikolwiek sposób przepływu legalnego kapitału. Takie środki mogą obejmować wymóg, aby osoby oraz firmy informowały o transgranicznym transferze znacznych ilości gotówki oraz odpowiednich zbywalnych papierów handlowych.

3. Przy ustanawianiu wewnętrznego reżimu regulacji i nadzoru na warunkach niniejszego artykułu, bez uszczerbku dla jakiegokolwiek innego artykułu niniejszej konwencji, wzywa się Państwa-Strony do wykorzystania w charakterze wytycznych odpowiednich inicjatyw organizacji regionalnych, międzyregionalnych oraz wielostronnych zajmujących się zwalczaniem prania pieniędzy.

4. Państwa-Strony podejmą wysiłki ukierunkowane na rozwijanie oraz promowanie współpracy globalnej, regionalnej, ponadregionalnej oraz dwustronnej pomiędzy organami sądowymi, ścigania oraz finansowymi organami regulacyjnymi, w celu zwalczania prania pieniędzy.

Artykuł 8

Penalizacja przekupstwa

1. Każde Państwo-Strona przyjmie środki ustawodawcze oraz inne, jakie okażą się konieczne dla uznania za przestępstwa następujących czynów popełnionych umyślnie:

- (a) obiecywanie, oferowanie lub przekazanie funkcjonariuszowi publicznemu, bezpośrednio lub pośrednio, nienależnej korzyści dla takiego funkcjonariusza albo dla innej osoby lub jednostki - w celu podjęcia przez niego działania lub powstrzymania się od działania w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych;
- (b) zabieganie lub przyjęcie przez funkcjonariusza publicznego, bezpośrednio lub pośrednio, nienależnej korzyści dla takiego funkcjonariusza albo innej osoby lub jednostki - w celu podjęcia przez niego działania lub powstrzymania się od działania w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych.

2. Każde Państwo-Strona rozważy przyjęcie środków ustawodawczych lub innych, jakie okażą się konieczne dla uznania za przestępstwa zachowań określonych w ustępie 1 niniejszego artykułu z udziałem zagranicznego funkcjonariusza publicznego lub międzynarodowego urzędnika służby cywilnej. Podobnie, każde Państwo-Strona rozważy uznanie za przestępstwa innych form przekupstwa.

3. Każde Państwo-Strona przyjmie również środki, jakie okażą się konieczne dla uznania za przestępstwo udziału w charakterze współnika w przestępstwie określonym na podstawie niniejszego artykułu.

4. Dla celów ustępu 1 niniejszego artykułu oraz artykułu 9 niniejszej konwencji pojęcie "funkcjonariusz publiczny" oznacza funkcjonariusza publicznego lub osobę, która wykonuje służbę publiczną w rozumieniu prawa wewnętrznego oraz zgodnie ze stosowaniem tego terminu w prawie karnym Państwa-Strony, w którym dana osoba sprawuje tę funkcję.

Artykuł 9

Środki przeciwko przestępstwu przekupstwa

1. Oprócz środków wyszczególnionych w artykule 8 niniejszej konwencji, każde Państwo-Strona przyjmie, w odpowiednim i zgodnym z jego systemem prawnym zakresie, ustawodawcze, administracyjne lub inne skuteczne środki mające na celu promowanie praworządności oraz zapobieganie, wykrywanie i karanie przekupstwa funkcjonariuszy publicznych.

2. Każde Państwo-Strona przyjmie środki w celu zapewnienia skutecznych działań ze strony swoich władz w zakresie zapobiegania, wykrywania oraz karania przekupstwa funkcjonariuszy publicznych, w tym poprzez zapewnienie takim władzom odpowiedniej niezależności w celu powstrzymania wywierania niewłaściwego wpływu na ich działania.

Artykuł 10

Odpowiedzialność osób prawnych

1. Każde Państwo-Strona przyjmie zgodne z jego zasadami prawnymi środki, jakie okażą się konieczne dla ustanowienia odpowiedzialności osób prawnych za udział w poważnych przestępstwach, w które zaangażowana jest zorganizowana grupa przestępcza, oraz za przestępstwa określone na podstawie artykułów 5, 6, 8 oraz 23 niniejszej konwencji.

2. Na warunkach określonych zasadami prawnymi Państwa-Strony, odpowiedzialność osób prawnych może mieć charakter karny, cywilny lub administracyjny.

3. Tego rodzaju odpowiedzialność nie przesądza o odpowiedzialności karnej osób fizycznych, które popełniły przestępstwa.

4. W szczególności, każde Państwo-Strona zapewni, aby osoby prawne pociągnięte do odpowiedzialności zgodnie z niniejszym artykułem podlegały skutecznym, proporcjonalnym oraz odstręczającym sankcjom karnym lub pozakarnym, w tym sankcjom finansowym.

Artykuł 11

Ściganie, orzekanie oraz sankcje

1. Każde Państwo-Strona spowoduje, aby popełnienie przestępstwa określonego na podstawie artykułów 5, 6, 8 i 23 niniejszej konwencji podlegało sankcjom uwzględniającym wagę takiego przestępstwa.

2. Każde Państwo-Strona będzie starało się zapewnić, aby przewidziane w prawie wewnętrznym uprawnienia dyskrecjonalne stosowane przy ściganiu osób podejrzanych o popełnienie przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji były wykorzystywane tak, aby zapewnić maksymalną skuteczność środków działania organów ścigania w odniesieniu do tych przestępstw, oraz z należnym uwzględnieniem konieczności przeciwdziałania popełnianiu tych przestępstw.

3. W przypadku przestępstw określonych na podstawie artykułów 5, 6, 8 oraz 23 niniejszej konwencji, każde Państwo-Strona podejmie, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym oraz przy należnym poszanowaniu prawa do obrony, odpowiednie środki, dążąc do zapewnienia, aby warunki nałożone w związku z decyzjami o zwolnieniu oskarżonego przed rozpoczęciem rozprawy głównej lub postępowania odwoławczego uwzględniały potrzebę zagwarantowania obecności oskarżonego w dalszym toku postępowania karnego.

4. Każde Państwo-Strona zapewni, aby jego sądy i inne właściwe organy miały na względzie poważny charakter przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji przy rozważaniu możliwości wcześniejszego lub warunkowego zwolnienia osób skazanych za takie przestępstwa.

5. Każde Państwo-Strona, tam gdzie jest to właściwe, ustanowi w prawie wewnętrznym długi okres przedawnienia odnoszący się do rozpoczęcia postępowania w sprawie któregośkolwiek przestępstwa objętego zakresem niniejszej konwencji i jeszcze dłuższy okres w sytuacji, gdy domniemany sprawca uchyla się od wymiaru sprawiedliwości.

6. Żadne z postanowień niniejszej konwencji nie narusza zasady, że określenie przestępstw ustanowionych na podstawie niniejszej konwencji, stosownych środków obrony prawnej oraz innych zasad prawnych stanowiących o bezprawności zachowania należy do prawa wewnętrznego Państwa-Strony oraz, że przestępstwa te będą ścigane i karane zgodnie z tym prawem.

Artykuł 12

Konfiskata oraz zajęcie

1. Państwa-Strony w najszerszym możliwym zakresie przyjmą w prawie wewnętrznym środki, jakie okażą się konieczne dla umożliwienia konfiskaty:

- (a) dochodów uzyskanych z przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji lub mienia, którego wartość odpowiada wartości takich dochodów;
- (b) mienia, sprzętu lub innych narzędzi wykorzystanych lub przewidzianych do wykorzystania w popełnieniu przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji.

2. Państwa-Strony przyjmą środki, jakie okażą się konieczne dla umożliwienia identyfikacji, odszukania, zakazania obrotu bądź zajęcia jakiegokolwiek przedmiotu wymienionego w ustępie 1 niniejszego artykułu w celu jego ewentualnej konfiskaty.

3. Jeżeli dochody z przestępstwa zostały przekształcone lub zamienione w części lub w całości na inne mienie, wówczas takie mienie, w miejsce dochodów, będzie podlegało środkom wymienionym w niniejszym artykule.

4. Jeżeli dochody z przestępstwa zostały przemieszane z mieniem nabytym z legalnych źródeł,

wówczas takie mienie będzie, bez uszczerbku dla jakichkolwiek uprawnień odnoszących się do zakazania obrotu lub zajęcia, podlegało konfiskacie do wysokości szacowanej wartości przemieszanych dochodów.

5. Wpływy oraz inne korzyści pochodzące z dochodów z przestępstwa, z mienia, na jakie dochody z przestępstwa zostały przekształcone lub zamienione, lub z mienia, z którym dochody z przestępstwa zostały przemieszane, będą również podlegały środkom wymienionym w niniejszym artykule, w ten sam sposób oraz w takim samym zakresie, co dochody z przestępstwa.

6. Dla celów niniejszego artykułu oraz artykułu 13 niniejszej konwencji, każde Państwo-Strona upoważni swoje sądy lub inne właściwe organy do nakazania udostępnienia lub zajęcia dokumentacji bankowej, finansowej lub handlowej. Państwa-Strony nie odmówią podjęcia działań na mocy postanowień niniejszego ustępu, powołując się na tajemnicę bankową.

7. Państwa-Strony mogą rozważyć możliwość stosowania wymogu, aby sprawca wykazał legalne pochodzenie domniemyanych dochodów z przestępstwa lub innego mienia podlegającego konfiskacie, w zakresie, w jakim taki wymóg jest zgodny z zasadami ich prawa wewnętrznego oraz z charakterem postępowań sądowych oraz innych postępowań.

8. Postanowienia niniejszego artykułu nie będą interpretowane z naruszeniem praw osób trzecich działających w dobrej wierze.

9. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie narusza zasady, że omawiane w nim środki będą definiowane oraz implementowane zgodnie z postanowieniami prawa wewnętrznego Państwa-Strony oraz na warunkach w nim zawartych.

Artykuł 13

Współpraca międzynarodowa dla celów konfiskaty

1. Państwo-Strona, które otrzymało od innego Państwa-Strony, posiadającego jurysdykcję w odniesieniu do przestępstwa objętego zakresem niniejszej konwencji, wniosek o konfiskatę znajdujących się na jego terytorium dochodów z przestępstwa, mienia, sprzętu lub innych narzędzi wymienionych w ustępie 1 artykułu 12 niniejszej konwencji, podejmie w najszerszym możliwym zakresie w ramach prawa wewnętrznego następujące działania:

- (a) przedstawia wniosek swoim właściwym organom w celu uzyskania nakazu konfiskaty oraz, gdy taki nakaz został wydany, wykonuje go; albo
- (b) przedstawia właściwym organom, w celu wykonania we wnioskowanym zakresie nakazu konfiskaty wydanego przez sąd na terytorium wzywającego Państwa-Strony zgodnie z ustępem 1 artykułu 12 niniejszej konwencji, w zakresie w jakim odnosi się on do dochodów z przestępstwa, mienia, sprzętu lub innych narzędzi wymienionych w ustępie 1 artykułu 12 niniejszej konwencji znajdujących się na terytorium wezwanego Państwa-Strony.

2. Na wniosek przedstawiony przez inne Państwo-Stronę posiadające jurysdykcję w odniesieniu do przestępstwa objętego zakresem niniejszej konwencji, wezwane Państwo-Strona przyjmie środki dla identyfikacji, odszukania oraz dla zakazu obrotu lub zajęcia dochodów z przestępstwa, mienia, sprzętu lub innych narzędzi wymienionych w ustępie 1 artykułu 12 niniejszej konwencji, w celu ewentualnej ich konfiskaty na podstawie nakazu wydanego bądź przez wzywające Państwo-Stronę, bądź zgodnie z wnioskiem, o którym mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, przez wezwane Państwo-Stronę.

3. Postanowienia artykułu 18 niniejszej konwencji mają zastosowanie mutatis mutandis do niniejszego artykułu. Oprócz informacji określonych w ustępie 15 artykułu 18, wnioski złożone zgodnie z niniejszym artykułem będą zawierały:

- (a) w przypadku wniosku dotyczącego ustępu 1 (a) niniejszego artykułu - opis mienia, które ma być przedmiotem konfiskaty, oraz przedstawienie faktów, na których opiera się wzywające Państwo-Strona, wystarczających dla umożliwienia wezwanemu Państwu-Stronie uzyskania nakazu na podstawie prawa wewnętrznego;
- (b) w przypadku wniosku dotyczącego ustępu 1 (b) niniejszego artykułu - dopuszczalny z punktu widzenia prawnego odpis nakazu o konfiskacie wydanego przez wzywające Państwo-Stronę, który stanowi podstawę wniosku, jak również przedstawienie faktów oraz informacji, w jakim zakresie wnioskowane jest wykonanie nakazu;
- (c) w przypadku wniosku dotyczącego ustępu 2 niniejszego artykułu - określenie faktów, na których opiera się wzywające Państwo-Strona, oraz opis wnioskowanych czynności.

4. Decyzje oraz działania przewidziane w ustępach 1 oraz 2 niniejszego artykułu zostaną podjęte przez wezwane Państwo-Stronę zgodnie z postanowieniami jego prawa wewnętrznego oraz na warunkach tego prawa i przepisów proceduralnych lub na podstawie każdej dwustronnej lub wielostronnej umowy, porozumienia lub uzgodnienia, jakimi może ono być związane z wzywającym Państwem-Stroną.

5. Każde Państwo-Strona dostarczy Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych teksty ustaw i rozporządzeń, stosowanych dla wykonania niniejszego artykułu, oraz teksty wszelkich kolejnych zmian tych ustaw i rozporządzeń lub ich opis.

6. Jeżeli Państwo-Strona postanowi uzależnić przyjęcie środków wymienionych w ustępach 1 oraz 2

niniejszego artykułu od istnienia odpowiedniej umowy, wówczas to Państwo-Strona uzna niniejszą konwencję za niezbędną i wystarczającą podstawę prawną.

7. Państwo-Strona może odmówić współpracy na mocy niniejszego artykułu, jeżeli przestępstwo, do którego wniosek się odnosi, nie stanowi przestępstwa objętego zakresem niniejszej konwencji.

8. Postanowienia niniejszego artykułu nie będą interpretowane z naruszeniem praw osób trzecich działających w dobrej wierze.

9. Państwa-Strony rozważą zawarcie dwustronnych oraz wielostronnych umów, porozumień oraz uzgodnień w celu wzmocnienia skuteczności współpracy międzynarodowej na podstawie niniejszego artykułu.

Artykuł 14

Rozporządzenie skonfiskowanymi dochodami z przestępstwa oraz skonfiskowanym mieniem

1. Dochodami z przestępstwa lub mieniem skonfiskowanymi przez Państwo-Stronę na podstawie artykułu 12 lub ustępu 1 artykułu 13 niniejszej konwencji rozporządza to Państwo-Strona zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym oraz procedurami administracyjnymi.

2. Państwo-Strona, działając na wniosek złożony przez inne Państwo-Stronę zgodnie z artykułem 13 niniejszej konwencji, w zakresie dozwolonym przez prawo wewnętrzne oraz jeżeli było to wnioskowane, w pierwszej kolejności rozważy zwrot skonfiskowanych dochodów z przestępstwa lub mienia wzywającemu Państwo-Stronie, tak, aby mogło ono przyznać odszkodowanie ofiarom przestępstwa lub zwrócić takie dochody z przestępstwa lub mienie ich prawowitym właścicielom.

3. Państwo-Strona, działając na wniosek złożony przez inne Państwo-Stronę na podstawie artykułów 12 oraz 13 niniejszej konwencji, może szczególnie rozważyć zawarcie porozumień i uzgodnień dotyczących:

- (a) przekazania równowartości takich dochodów z przestępstwa i mienia lub funduszy pochodzących ze sprzedaży takich dochodów i mienia lub ich części, na rachunek utworzony na podstawie ustępu 2 (c) artykułu 30 niniejszej konwencji oraz na rzecz międzyrządowych organów specjalizujących się w walce z przestępczością zorganizowaną;
- (b) dzielenia się z innymi Państwami-Stronami, na zasadzie regularnej lub w każdym indywidualnym przypadku, takimi dochodami z przestępstwa i mieniem lub funduszami uzyskanymi ze sprzedaży takich dochodów i mienia, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym oraz procedurami administracyjnymi.

Artykuł 15

Jurysdykcja

1. Każde Państwo-Strona przyjmie środki, jakie okażą się konieczne dla ustanowienia swojej jurysdykcji w odniesieniu do przestępstw określonych na podstawie artykułów 5, 6, 8 oraz 23 niniejszej konwencji, jeżeli:

- (a) przestępstwo zostało popełnione na terytorium tego Państwa-Strony; lub
- (b) przestępstwo zostało popełnione na pokładzie statku pływającego pod banderą tego Państwa-Strony lub samolotu zarejestrowanego na mocy prawa tego Państwa-Strony w chwili popełnienia przestępstwa.

2. Z zastrzeżeniem artykułu 4 niniejszej konwencji, Państwo-Strona może również ustanowić swoją jurysdykcję w odniesieniu do każdego tego rodzaju przestępstwa, jeżeli:

- (a) przestępstwo zostało popełnione przeciwko obywatelowi tego Państwa-Strony;
- (b) przestępstwo zostało popełnione przez obywatela tego Państwa-Strony lub bezpaństwowca, który ma na jego obszarze miejsce stałego pobytu; lub
- (c) przestępstwo stanowi:
 - (i) jedno z przestępstw określonych na podstawie ustępu 1 artykułu 5 niniejszej konwencji oraz które zostało popełnione poza terytorium tego państwa z zamierzeniem popełnienia na jego terytorium przestępstwa poważnego;
 - (ii) jedno z przestępstw określonych na podstawie ustępu 1 (b) (ii) artykułu 6 niniejszej konwencji oraz które zostało popełnione poza terytorium tego państwa, z zamierzeniem popełnienia na jego terytorium przestępstwa określonego na podstawie ustępów 1 (a) (i) albo (ii) lub (b) (i) artykułu 6 niniejszej konwencji.

3. Dla celów ustępu 10 artykułu 16 niniejszej konwencji, każde Państwo-Strona przyjmie środki, jakie okażą się konieczne dla ustanowienia jurysdykcji w odniesieniu do przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji, jeżeli domniemany sprawca jest obecny na terytorium tego państwa, a państwo to nie wydaje go wyłącznie na tej podstawie, że jest on obywatelem tego państwa.

4. Każde Państwo-Strona może również przyjąć środki, jakie okażą się konieczne dla ustanowienia swojej jurysdykcji w odniesieniu do przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji, jeżeli domniemany sprawca przebywa na terytorium tego państwa, a państwo to nie wydaje go.

5. Jeżeli Państwo-Strona wykonujące jurysdykcję na podstawie ustępu 1 lub 2 niniejszego artykułu zostało poinformowane lub w inny sposób dowiedziało się, że jedno lub więcej Państw-Stron prowadzi

postępowanie karne dotyczące tego samego zachowania, wówczas właściwe organy tych Państw-Stron skonsultują się ze sobą, jeżeli jest to właściwe, w celu skoordynowania swoich działań.

6. Bez uszczerbku dla ogólnych norm prawa międzynarodowego, niniejsza konwencja nie wyłącza wykonywania jurysdykcji w sprawach karnych ustanowionej przez Państwo-Stronę zgodnie z jego prawem wewnętrznym.

Artykuł 16

Ekstradycja

1. Niniejszy artykuł ma zastosowanie w odniesieniu do przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji lub w przypadkach, gdy w przestępstwo wymienione w ustępie 1 (a) lub (b) artykułu 3 zaangażowana jest zorganizowana grupa przestępcza, a osoba, której dotyczy wniosek o wydanie, znajduje się na terytorium wezwanego Państwa-Strony, pod warunkiem że przestępstwo, w związku z którym wnosi się o wydanie, podlega karze na podstawie prawa wewnętrznego zarówno wzywającego Państwa-Strony, jak i wezwanego Państwa-Strony.

2. Jeżeli wniosek o wydanie dotyczy kilku różnych przestępstw poważnych, z których niektóre nie są objęte zakresem niniejszego artykułu, wówczas wezwane Państwo-Strona może zastosować niniejszy artykuł również w odniesieniu do tych przestępstw.

3. Każde przestępstwo, do którego ma zastosowanie niniejszy artykuł, uważa się za włączone jako przestępstwo stanowiące podstawę do wydania do każdej istniejącej pomiędzy Państwami-Stronami umowy ekstradycyjnej. Państwa-Strony zobowiązują się włączyć takie przestępstwa, jako przestępstwa stanowiące podstawę do wydania, do każdej umowy ekstradycyjnej, która będzie pomiędzy nimi zawarta.

4. Jeżeli Państwo-Strona, które uzależnia wydanie od istnienia umowy, otrzyma wniosek o wydanie od innego Państwa-Strony, z którym nie jest związane umową ekstradycyjną, wówczas może ono uznać niniejszą konwencję jako prawną podstawę do wydania w odniesieniu do każdego przestępstwa, do którego ma zastosowanie niniejszy artykuł.

5. Państwa-Strony, które uzależniają wydanie od istnienia umowy, podejmą następujące działania:

- (a) w momencie składania dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do niniejszej konwencji poinformują Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych o tym, czy uznają niniejszą konwencję jako podstawę prawną dla współpracy w zakresie ekstradycji z innymi Państwami-Stronami niniejszej konwencji; oraz
- (b) w sytuacji, jeżeli nie uznają one niniejszej konwencji jako podstawy prawnej dla współpracy w zakresie ekstradycji, będą dążyły, tam gdzie jest to właściwe, do zawarcia umów ekstradycyjnych z innymi Państwami-Stronami niniejszej konwencji w celu implementacji niniejszego artykułu.

6. Państwa-Strony, które nie uzależniają wydania od istnienia umowy, uznają pomiędzy sobą przestępstwa, do których ma zastosowanie niniejszy artykuł - za przestępstwa stanowiące podstawę do wydania.

7. Wydanie będzie podlegało warunkom określonym przez prawo wezwanego Państwa-Strony lub przez stosowne umowy ekstradycyjne, w tym inter alia, warunkom dotyczącym wymogu minimalnej kary oraz przesłanek, na podstawie których wezwane Państwo-Strona może odmówić wydania.

8. Państwa-Strony podejmą, na warunkach określonych prawem wewnętrznym, wysiłki w celu przyspieszenia procedur ekstradycyjnych oraz uproszczenia wymogów dowodowych w odniesieniu do każdego z przestępstw, do których odnosi się niniejszy artykuł.

9. Na warunkach określonych przepisami prawa wewnętrznego oraz umów ekstradycyjnych, wezwane Państwo-Strona, po upewnieniu się, że wymagają tego okoliczności a sprawa ma charakter pilny oraz na wniosek wzywającego Państwa-Strony, może aresztować osobę, której wydanie jest wnioskowane, a która znajduje się na jego terytorium, lub podjąć inne odpowiednie działania w celu zapewnienia jej obecności w postępowaniu ekstradycyjnym.

10. Państwo-Strona, na terytorium którego znajduje się domniemany sprawca, jeżeli nie wydaje go w związku z przestępstwem, do którego odnosi się niniejszy artykuł, jedynie na tej podstawie, że osoba ta jest obywatelem tego Państwa, będzie zobowiązane, na wniosek Państwa-Strony występującego o wydanie, do przedłożenia sprawy bez niepotrzebnej zwłoki swoim właściwym organom w celu objęcia ściganiem. Organy te podejmą decyzję i przeprowadzą postępowanie jak w sprawach o każde inne przestępstwo mające, zgodnie z prawem wewnętrznym tego Państwa-Strony, poważny charakter. Zainteresowane Państwa-Strony podejmą współpracę, w szczególności w kwestiach proceduralnych i dowodowych, aby zapewnić skuteczność ścigania.

11. Ilekroć Państwo-Strona ma możliwość na podstawie prawa wewnętrznego wydać lub w inny sposób przekazać jednego ze swoich obywateli wyłącznie pod warunkiem zapewnienia jego powrotu do tego Państwa-Strony dla odbycia kary orzeczonej w wyniku procesu lub postępowań, dla których wnioskowane było wydanie lub przekazanie osoby, a to Państwo-Strona oraz Państwo-Strona występujące o wydanie tej osoby wyrażają zgodę na taką opcję oraz na inne warunki, jakie uznają za właściwe, wówczas takie warunkowe wydanie lub przekazanie będą wystarczające dla wypełnienia zobowiązania wyszczególnionego

w ustępie 10 niniejszego artykułu.

12. Jeżeli odmówiono wydania wnioskowanego w celu wykonania kary, z tego powodu, że osoba, o którą występowano, jest obywatelem wezwanego Państwa-Strony, wówczas Strona wezwana, jeżeli zezwala na to jej prawo wewnętrzne i zgodnie z wymogami tego prawa, na wniosek Strony wzywającej, rozważy wykonanie kary orzeczonej na mocy prawa wewnętrznego Strony wzywającej lub części tej kary pozostałej do odbycia.

13. Każdej osobie, przeciwko której prowadzone jest postępowanie w związku z którymkolwiek z przestępstw, do których ma zastosowanie niniejszy artykuł, zostanie zagwarantowane uczciwe traktowanie na wszystkich etapach postępowania, w tym korzystanie z wszelkich praw i gwarancji przewidzianych prawem wewnętrznym Państwa-Strony, na terytorium którego ta osoba przebywa.

14. Żadne z postanowień niniejszej konwencji nie może być interpretowane jako nakładające obowiązek wydania, jeżeli wezwane Państwo-Strona ma istotne powody, aby przypuszczać, że wniosek został złożony w celu ścigania lub ukarania osoby z uwagi na jej płeć, rasę, religię, narodowość, pochodzenie etniczne lub poglądy polityczne lub że zastosowanie się do wniosku spowodowałoby pogorszenie sytuacji tej osoby ze względu na którąkolwiek z tych okoliczności.

15. Państwa-Strony nie mogą odmówić wykonania wniosku o wydanie wyłącznie na tej podstawie, że uważa się, iż przestępstwo dotyczy również spraw skarbowych.

16. Przed odmową wydania, wezwane Państwo-Strona, tam gdzie jest to właściwe, skonsultuje się z wzywającym Państwem-Stroną w celu zapewnienia mu szerokiej możliwości przedstawienia swoich opinii oraz dostarczenia informacji odnoszących się do jego twierdzeń.

17. Państwa-Strony będą dążyły do zawarcia dwustronnych oraz wielostronnych porozumień lub uzgodnień w celu przeprowadzenia ekstradycji lub wzmocnienia jej skuteczności.

Artykuł 17

Przekazywanie osób skazanych

Państwa-Strony mogą rozważyć zawarcie dwustronnych lub wielostronnych porozumień lub uzgodnień dotyczących przekazywania na ich terytorium osób skazanych na karę pozbawienia wolności za przestępstwa objęte zakresem niniejszej konwencji, w celu umożliwienia im odbycia kary.

Artykuł 18

Wzajemna pomoc prawna

1. Państwa-Strony udzielą sobie w jak najszerszym zakresie wzajemnej pomocy prawnej w postępowaniach karnych dotyczących przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji, zgodnie z postanowieniami artykułu 3, oraz na zasadzie wzajemności rozszerzą podobną pomoc, jeżeli wzywające Państwo-Strona ma uzasadnione podstawy podejrzewać, że przestępstwo wymienione w ustępie 1 (a) lub (b) artykułu 3 ma charakter międzynarodowy, włącznie z tym, że ofiary, świadkowie, dochody, narzędzia lub dowody dotyczące takich przestępstw znajdują się w wezwanym Państwie-Stronie, oraz że w przestępstwo zaangażowana jest zorganizowana grupa przestępcza.

2. Wzajemnej pomocy prawnej udziela się w jak najszerszym zakresie możliwym na podstawie odpowiednich ustaw, umów, porozumień oraz uzgodnień wezwanego Państwa-Strony dotyczących postępowań karnych odnoszących się do przestępstw, za które osoba prawna może zostać pociągnięta do odpowiedzialności we wzywającym Państwie-Stronie zgodnie z artykułem 10 niniejszej konwencji.

3. O wzajemną pomoc prawną, jaka ma być udzielona na podstawie niniejszego artykułu, można występować dla następujących celów:

- (a) zebrania dowodów lub oświadczeń od osób;
- (b) dokonania doręczeń dokumentów sądowych;
- (c) wykonywania przeszukania lub zajęcia oraz zakazu obrotu;
- (d) przeprowadzenia oględzin przedmiotów i miejsc;
- (e) dostarczania informacji, przedmiotów stanowiących dowody oraz opinii biegłych;
- (f) dostarczania oryginałów lub poświadczonych kopii odpowiednich akt oraz dokumentów, w tym dokumentów rządowych, bankowych, finansowych, firmowych oraz handlowych;
- (g) identyfikacji i odszukania dochodów z przestępstwa, mienia, narzędzi lub innych rzeczy dla celów dowodowych;
- (h) ułatwiania dobrowolnego stawiennictwa osób we wzywającym Państwie-Stronie;
- (i) każdego innego rodzaju pomocy dopuszczalnej na podstawie prawa wewnętrznego wezwanego Państwa-Strony.

4. Bez uszczerbku dla prawa wewnętrznego, właściwe organy Państwa-Strony mogą, bez wcześniejszego wniosku, przekazać informacje dotyczące spraw karnych właściwemu organowi w innym Państwie-Stronie, jeżeli, w ich przekonaniu, takie informacje mogłyby pomóc temu organowi w podjęciu lub

pomyślnym zakończeniu postępowań karnych lub mogłyby spowodować złożenie wniosku sformułowanego przez ten organ na podstawie niniejszej konwencji.

5. Przekazanie informacji na podstawie ustępu 4 niniejszego artykułu nie może naruszać postępowań karnych prowadzonych w państwie właściwych organów dostarczających informacje. Właściwe organy otrzymujące takie informacje zastosują się do żądania, aby informacje te pozostały nawet tymczasowo poufne, lub zastosują się do ograniczeń dotyczących ich wykorzystania. Jednakże nie uniemożliwia to otrzymującemu Państwu-Stronie ujawniania w swoich postępowaniach informacji świadczących o niewinności osoby oskarżonej. W takim przypadku otrzymujące Państwo-Strona, przed ujawnieniem informacji, powiadomi o tym przekazujące Państwo-Stronę oraz, jeżeli o to wniesiono, skonsultuje się z Państwem-Stroną przekazującym. Jeżeli, w wyjątkowym przypadku, wyprzedzające zawiadomienie nie jest możliwe, otrzymujące Państwo-Strona niezwłocznie poinformuje przekazujące Państwo-Stronę o ujawnieniu informacji.

6. Postanowienia niniejszego artykułu nie naruszają zobowiązań wynikających z jakiegokolwiek innej dwustronnej lub wielostronnej umowy, która reguluje lub będzie regulowała, w całości lub w części, wzajemną pomoc prawną.

7. Ustępy od 9 do 29 niniejszego artykułu mają zastosowanie do wniosków złożonych na podstawie niniejszego artykułu, jeżeli dane Państwa-Strony nie są związane umową o wzajemnej pomocy prawnej. Jeżeli te Państwa-Strony są związane taką umową, wtedy zastosowanie będą miały odpowiednie postanowienia takiej umowy, chyba że Państwa-Strony uzgodnią, że w jej miejsce będą stosowały ustępy od 9 do 29 niniejszego artykułu. Państwa-Strony są zachęcane do stosowania wymienionych ustępów, jeśli ułatwi to współpracę.

8. Państwa-Strony nie mogą odmówić udzielenia wzajemnej pomocy prawnej na podstawie niniejszego artykułu, powołując się na tajemnicę bankową.

9. Państwa-Strony mogą odmówić udzielenia wzajemnej pomocy prawnej na podstawie niniejszego artykułu, powołując się na brak podwójnej karalności. Jednakże wezwane Państwo-Strona może, jeżeli uzna to za stosowne, udzielić pomocy w zakresie własnego uznania, niezależnie od tego czy zachowanie stanowiłoby przestępstwo na mocy prawa wewnętrznego wezwanego Państwa-Strony.

10. Osoba, która jest aresztowana lub odbywa karę pozbawienia wolności na terytorium jednego z Państw-Stron, a jej obecność jest wnioskowana w innym Państwie-Stronie dla potrzeb identyfikacji, złożenia zeznań lub udzielenia w innej formie pomocy w uzyskaniu dowodów dla celów postępowania karnego dotyczącego przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji, może zostać przekazana, jeśli spełnione są następujące warunki:

- (a) osoba ta dobrowolnie wyrazi na to zgodę;
- (b) wyrażą na to zgodę właściwe organy obu Państw-Stron na warunkach, które państwa te uznają za właściwe.

11. Dla celów ustępu 10 niniejszego artykułu:

- (a) Państwo-Strona, do którego taka osoba zostanie przekazana, będzie upoważnione i zobowiązane do przetrzymywania tej osoby w areszcie, chyba że Państwo-Strona, z którego osoba ta została przekazana, inaczej wnioskowało lub udzieliło innych upoważnień;
- (b) Państwo-Strona, do którego osoba ta została przekazana, bezzwłocznie odeśle tę osobę do aresztu Państwa-Strony, z którego została ona przekazana zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami lub zgodnie z innymi ustaleniami właściwych organów obu Państw-Stron;
- (c) Państwo-Strona, do którego osoba ta została przekazana, nie będzie wymagało od Państwa-Strony, z którego osoba ta została przekazana, wszczęcia procedury ekstradycyjnej w celu jej powrotu;
- (d) okres przebywania przez osobę przekazaną w areszcie Państwa-Strony, do którego została ona przekazana, zostanie zaliczony na poczet odbywania kary orzeczonej w państwie, z którego została ona przekazana.

12. Jeżeli Państwo-Strona, z którego osoba ma zostać przekazana zgodnie z ustępami 10 oraz 11 niniejszego artykułu, nie wyrazi na to zgody, osoba ta, niezależnie od jej narodowości, nie może być ścigana, zatrzymana, ukarana ani poddana jakimkolwiek ograniczeniu jej wolności osobistej na terytorium państwa, do którego osoba ta jest przekazywana, w związku z czynami, zaniechaniami lub skazaniami poprzedzającymi jej wyjazd z terytorium państwa, z którego osoba ta została przekazana.

13. Państwa-Strony wyznaczają organ centralny, który będzie odpowiedzialny oraz uprawniony do przyjmowania wniosków o wzajemną pomoc prawną, oraz do ich wykonywania lub przekazywania właściwym organom do wykonania. Jeżeli Państwo-Strona posiada specjalny region lub terytorium z odrębnym systemem wzajemnej pomocy prawnej, może ono wyznaczyć oddzielny organ centralny, który będzie pełnił taką samą funkcję w odniesieniu do tego regionu lub terytorium. Organy centralne zapewnią szybkie oraz odpowiednie wykonywanie lub przekazywanie otrzymanych wniosków. Jeżeli organ centralny przekaże wniosek do wykonania właściwemu organowi, będzie on popierał szybkie i odpowiednie wykonanie wniosku przez ten organ. Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych, w momencie składania przez Państwo-Stronę dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, zostanie poinformowany o organie centralnym wyznaczonym w tym celu. Wnioski o wzajemną pomoc prawną oraz wszelka korespondencja z tym związana będą przekazywane do organów wyznaczonych przez Państwa-

Strony. Wymóg ten nie narusza prawa Państwa-Strony do żądania, aby takie wnioski oraz korespondencja były kierowane do niego kanałami dyplomatycznymi oraz, w nagłych przypadkach, jeżeli Państwa-Strony tak uzgodnią, za pośrednictwem Międzynarodowej Policji Kryminalnej, o ile jest to możliwe.

14. Wnioski będą składane na piśmie lub, tam gdzie jest to możliwe, za pośrednictwem jakichkolwiek środków zdolnych do sporządzenia pisemnego zapisu, w języku akceptowanym przez wezwane Państwo-Stronę, na warunkach umożliwiających temu Państwu-Stronie ustalenie autentyczności. Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych, w momencie składania przez każde Państwo-Stronę dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, zostanie poinformowany o języku lub językach akceptowanych przez każde z Państw-Stron. W nagłych przypadkach i gdy zostało to uzgodnione pomiędzy Państwami-Stronami wnioski mogą być składane ustnie, jednak zostaną one niezwłocznie potwierdzone na piśmie.

15. Wniosek o wzajemną pomoc prawną powinien zawierać:

- (a) określenie organu składającego wniosek;
- (b) przedmiot oraz charakter postępowania karnego, którego wniosek dotyczy, oraz nazwę i funkcje organu prowadzącego to postępowanie;
- (c) streszczenie odpowiednich faktów, przy czym nie odnosi się to do wniosków o doręczenie dokumentów sądowych;
- (d) opis wnioskowanej pomocy oraz szczegóły specjalnej procedury, której zastosowania życzy sobie wzywające Państwo-Strona;
- (e) tam, gdzie jest to możliwe, tożsamość, miejsce pobytu oraz narodowość każdej osoby, której wniosek dotyczy;
- (f) cel, dla którego dąży się do uzyskania dowodów, informacji lub podjęcia działań.

16. Wezwane Państwo-Strona może zażądać dodatkowych informacji, gdy wydaje się to konieczne dla wykonania wniosku zgodnie z jego prawem wewnętrznym lub kiedy może to ułatwić takie wykonanie.

17. Wniosek zostanie wykonany zgodnie z prawem wewnętrznym wezwanego Państwa-Strony oraz, w zakresie niepozostającym w sprzeczności z jego prawem wewnętrznym i tam, gdzie jest to możliwe, zgodnie z procedurami określonymi we wniosku.

18. Jeżeli osoba znajduje się na terytorium Państwa-Strony i musi zostać przesłuchana w charakterze świadka lub biegłego przez organy sądowe innego Państwa-Strony, wówczas to pierwsze Państwo-Strona, gdy tylko jest to możliwe i pozostaje w zgodzie z fundamentalnymi zasadami prawa wewnętrznego, może, na wniosek drugiego Państwa-Strony, zezwolić, aby przesłuchanie odbyło się za pośrednictwem wideokonferencji, jeżeli nie jest możliwe ani pożądane, aby dana osoba stawiła się osobiście na terytorium wzywającego Państwa-Strony. Państwa-Strony mogą uzgodnić, że przesłuchanie zostanie przeprowadzone przez organ sądowy wzywającego Państwa-Strony oraz że będzie w nim uczestniczył organ sądowy wezwanego Państwa-Strony.

19. Wzywające Państwo-Strona nie może, bez uprzedniej zgody wezwanego Państwa-Strony, przekazywać ani wykorzystywać informacji ani dowodów dostarczonych przez wezwane Państwo-Stronę w celu prowadzenia postępowań karnych innych niż te, które zostały określone we wniosku. Żadne z postanowień niniejszego ustępu nie wyłącza ujawnienia przez wzywające Państwo-Stronę w swoich postępowaniach informacji lub dowodów, które świadczą o niewinności osoby oskarżonej. W tym przypadku, wzywające Państwo-Strona przed ujawnieniem informacji powiadomi o tym wezwane Państwo-Stronę oraz, jeżeli o to wniesiono, skonsultuje się z wezwanym Państwem-Stroną. Jeżeli, w wyjątkowym przypadku, wyprzedzające zawiadomienie nie jest możliwe, wówczas wzywające Państwo-Strona niezwłocznie poinformuje wezwane Państwo-Stronę o ujawnieniu informacji.

20. Wzywające Państwo-Strona może wymagać, aby wezwane Państwo-Strona, poza zakresem niezbędnym do wykonania wniosku, zachowało w poufności fakt oraz treść wniosku. Jeżeli wezwane Państwo-Strona nie może zastosować się do wymogu poufności, poinformuje o tym niezwłocznie wzywające Państwo-Stronę.

21. Wzajemnej pomocy prawnej można odmówić:

- (a) jeżeli wniosek nie został sporządzony zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu;
- (b) jeżeli wezwane Państwo-Strona uzna, że wykonanie wniosku może naruszyć jego suwerenność, bezpieczeństwo, porządek publiczny lub inne podstawowe interesy;
- (c) jeżeli organom wezwanego Państwa-Strony nie wolno byłoby na podstawie jego prawa wewnętrznego wykonywać wnioskowanych działań w odniesieniu do podobnego przestępstwa, gdyby stanowiło ono przedmiot postępowania karnego w ramach jego własnej jurysdykcji;
- (d) jeżeli wykonanie wniosku byłoby sprzeczne z systemem prawnym wezwanego Państwa-Strony w zakresie udzielania wzajemnej pomocy prawnej.

22. Państwa-Strony nie mogą odmówić wykonania wniosku o pomoc prawną wyłącznie na tej podstawie, że uważa się, iż przestępstwo dotyczy również spraw skarbowych.

23. W przypadku odmowy udzielenia wzajemnej pomocy prawnej należy podać przyczyny tej odmowy.

24. Wezwane Państwo-Strona wykona wniosek o udzielenie wzajemnej pomocy prawnej możliwie jak najszybciej oraz w możliwie pełnym zakresie uwzględni nieprzekraczalne terminy zaproponowane przez wzywające Państwo-Stronę, dla określenia których podane zostały, najlepiej we wniosku, przyczyny.

Wezwane Państwo-Strona udzieli odpowiedzi na zasadne prośby wzywającego Państwa-Strony dotyczące postępów w wykonywaniu wniosku. Wzywające Państwo-Strona niezwłocznie poinformuje wezwane Państwo-Stronę o tym, że wnioskowana pomoc nie jest już dalej wymagana.

25. Udzielenie wzajemnej pomocy prawnej może zostać odroczone przez wezwane Państwo-Stronę z tego powodu, że zakłócałoby to trwające postępowanie karne.

26. Przed odmową wykonania wniosku na podstawie ustępu 21 niniejszego artykułu lub odroczeniem jego wykonania na podstawie ustępu 25 niniejszego artykułu, wezwane Państwo-Strona skonsultuje się z wzywającym Państwem-Stroną w celu rozważenia, czy pomoc może zostać udzielona na warunkach, jakie uzna ono za konieczne. Jeżeli wzywające Państwo-Strona zaakceptuje pomoc na takich warunkach, wówczas zastosuje się ono do nich.

27. Bez uszczerbku dla stosowania ustępu 12 niniejszego artykułu, świadek, biegły lub inna osoba, która na wniosek wzywającego Państwa-Strony wyrazi zgodę na złożenie zeznań lub na udzielenie pomocy w postępowaniu karnym na terytorium wzywającego Państwa-Strony, nie mogą być ścigani, zatrzymani, ukarani ani poddani jakimkolwiek innym ograniczeniom wolności osobistej na tym terytorium w odniesieniu do czynów, zaniechań lub skazań z okresu poprzedzającego ich wyjazd z terytorium wezwanego Państwa-Strony. Takie gwarancje bezpieczeństwa przestaną jednak obowiązywać, gdy świadek, biegły lub inna osoba, przez okres piętnastu kolejnych dni, lub przez inny okres uzgodniony pomiędzy Państwami-Stronami, począwszy od dnia, kiedy osoba ta została oficjalnie poinformowana, że jej obecność nie jest już dłużej wymagana przez organy sądowe, mając możliwość wyjechania dobrowolnie, pozostała na terytorium wzywającego Państwa-Strony lub, jeżeli wyjechała, dobrowolnie tam powróciła.

28. Zwycię koszty wykonania wniosku ponosi wezwane Państwo-Strona, chyba że zostało to inaczej uzgodnione pomiędzy zainteresowanymi Państwami-Stronami. Jeżeli dla wykonania wniosku są lub będą wymagane wydatki o znacznym lub wyjątkowym charakterze, Państwa-Strony skonsultują się w celu określenia warunków, na jakich wniosek zostanie wykonany, jak również co do sposobu, w jaki ponoszone będą koszty.

29. Wezwane Państwo-Strona:

- (a) dostarczy wzywającemu Państwu-Stronie kopie akt rządowych, dokumentów lub informacji znajdujących się w jego posiadaniu, które na mocy jego prawa wewnętrznego są ogólnie dostępne;
- (b) może, według swojego własnego uznania, dostarczyć wzywającemu Państwu-Stronie, w całości, w części lub na takich warunkach, jakie uzna za stosowne, kopie akt rządowych, dokumentów lub informacji znajdujących się w jego posiadaniu, które na mocy jego prawa nie są ogólnie dostępne.

30. Jeżeli będzie to niezbędne, Państwa-Strony rozważą możliwość zawarcia dwustronnych lub wielostronnych porozumień lub uzgodnień, które służyłyby celom postanowień niniejszego artykułu, realizowałyby je w praktyce lub wzmacniały je.

Artykuł 19

Wspólne dochodzenia

Państwa-Strony rozważą zawarcie dwustronnych lub wielostronnych porozumień lub uzgodnień, na mocy których, w odniesieniu do kwestii stanowiących przedmiot postępowań karnych w jednym lub wielu państwach, właściwe organy mogą tworzyć połączone organy dochodzeniowe. Przy braku takich porozumień i uzgodnień, wspólne dochodzenia mogą być prowadzone na podstawie porozumienia w każdym poszczególnym przypadku. Zaangażowane Państwa-Strony zapewnią pełne poszanowanie suwerenności Państwa-Strony, na terytorium którego będzie przeprowadzone takie dochodzenie.

Artykuł 20

Specjalne techniki dochodzeniowe

1. Jeżeli pozwalają na to podstawowe zasady wewnętrznego systemu prawnego, każde Państwo-Strona, w ramach swoich możliwości oraz na warunkach określonych w jego prawie wewnętrznym, podejmie konieczne środki dla umożliwienia jego właściwym organom odpowiedniego wykorzystania na swoim terytorium dostawy niejawnie nadzorowanej i tam, gdzie uzna to za właściwe, innych specjalnych technik dochodzeniowych, takich jak inwigilacja elektroniczna lub inne formy inwigilacji, oraz operacji pod przykryciem, w celu skutecznego zwalczania przestępczości zorganizowanej.

2. Dla celów prowadzenia dochodzeń w sprawie przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji, zachęca się Państwa-Strony do zawierania, tam gdzie jest to konieczne, odpowiednich dwustronnych lub wielostronnych porozumień lub uzgodnień mających na celu wykorzystywanie takich specjalnych technik dochodzeniowych w kontekście współpracy na szczeblu międzynarodowym. Takie porozumienia i uzgodnienia będą zawierane i implementowane w pełnej zgodności z zasadą suwerennej równości państw oraz wykonywane ściśle według ustalonych warunków takich porozumień i uzgodnień.

3. W przypadku braku porozumienia lub uzgodnienia opisanych w ustępie 2 niniejszego artykułu,

decyzje dotyczące wykorzystania specjalnych technik dochodzeniowych na szczeblu międzynarodowym będą podejmowane w każdym poszczególnym przypadku i mogą, tam gdzie jest to konieczne, uwzględniać uzgodnienia i porozumienia finansowe dotyczące wykonywania jurysdykcji przez zainteresowane Państwa-Strony.

4. Decyzje dotyczące zastosowania dostawy niejawnie nadzorowanej na szczeblu międzynarodowym mogą, za zgodą zainteresowanych Państw-Stron, obejmować metody, takie jak przejęcie towarów i dopuszczenie do ich dalszego przewozu w stanie nienaruszonym, usunięcie lub ich zastąpienie w całości lub w części.

Artykuł 21

Przekazywanie ścigania w sprawach karnych

Państwa-Strony, w celu skoncentrowania ścigania, rozważą możliwość przekazywania ścigania przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji w przypadkach, gdy takie przekazanie zostanie uznane za leżące w interesie właściwego sprawowania wymiaru sprawiedliwości, zwłaszcza w przypadkach, gdy zaangażowanych jest więcej jurysdykcji.

Artykuł 22

Zakładanie rejestrów karnych

Każde Państwo-Strona może przyjąć środki ustawodawcze i inne, jakie okażą się konieczne dla uwzględnienia, na warunkach oraz z powodów, jakie uzna za stosowne, wszelkich wcześniejszych skazań domniemanego sprawcy w innym państwie, w celu wykorzystania takich informacji w postępowaniu karnym dotyczącym przestępstwa objętego zakresem niniejszej konwencji.

Artykuł 23

Penalizacja czynów przeciwko wymiarowi sprawiedliwości

Każde Państwo-Strona przyjmie środki ustawodawcze oraz inne, jakie okażą się konieczne dla uznania za przestępstwa następujących czynów, jeżeli zostały popełnione umyślnie:

- (a) użycie siły fizycznej, gróźb lub zastraszenia, obietnica, oferowanie lub przekazanie nienależnej korzyści w celu nakłonienia do złożenia fałszywych zeznań lub wpłynięcia na składanie zeznań lub dostarczanie dowodów w postępowaniu dotyczącym popełnienia przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji;
- (b) użycie siły fizycznej, gróźb lub zastraszenia w celu wpłynięcia na wykonywanie przez sędziego lub funkcjonariusza organów ścigania obowiązków służbowych w odniesieniu do popełnienia przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji. Żadne z postanowień niniejszego ustępu nie narusza prawa Państw-Stron do posiadania ustawodawstwa chroniącego inne kategorie funkcjonariuszy publicznych.

Artykuł 24

Ochrona świadków

1. Każde Państwo-Strona przyjmie odpowiednie środki w granicach swoich możliwości w celu zapewnienia skutecznej ochrony przed potencjalnym odwetem wobec osób lub zastraszaniem osób występujących w postępowaniach karnych w charakterze świadków, które składają zeznania dotyczące przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji, oraz tam, gdzie jest to właściwe, ochrony ich krewnych oraz osób bliskich.

2. Środki przewidziane w ustępie 1 niniejszego artykułu mogą obejmować, inter alia, nie naruszając praw oskarżonego, w tym prawa do należytego procesu, następujące działania:

- (a) ustanowienie procedur dla fizycznej ochrony tych osób, takich jak, w zakresie niezbędnym oraz możliwym, zmiana miejsca ich zamieszkania oraz zezwolenie, tam gdzie jest to właściwe, na nieujawnianie lub ograniczenia w ujawnianiu informacji dotyczących tożsamości oraz miejsca pobytu takich osób;
- (b) zapewnienie przepisów proceduralnych umożliwiających świadkom składanie zeznań w sposób zapewniający im bezpieczeństwo, takich jak umożliwienie składania zeznań z wykorzystaniem technologii komunikacyjnych, takich jak łącza wideo lub inne odpowiednie środki.

3. Państwa-Strony rozważą zawarcie z innymi państwami porozumień lub uzgodnień o relokacji osób określonych w ustępie 1 niniejszego artykułu.

4. Postanowienia niniejszego artykułu mają również zastosowanie do ofiar, o ile są one świadkami.

Artykuł 25

Pomoc dla ofiar i ich ochrona

1. Państwa-Strony przyjmą odpowiednie środki w granicach swoich możliwości w celu zapewnienia pomocy oraz ochrony ofiarom przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji, zwłaszcza w przypadkach groźby odwetu lub zastraszania.

2. Państwa-Strony ustanowią odpowiednie procedury w celu zapewnienia dostępu do odszkodowania oraz restytucji dla ofiar przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji.

3. Państwa-Strony, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym, umożliwią ofiarom przedstawienie swoich opinii oraz obaw, które zostaną rozważone na odpowiednich etapach postępowania karnego, w sposób nienaruszający prawa do obrony.

Artykuł 26

Środki dla wzmocnienia współpracy z organami ścigania

1. Państwa-Strony przyjmą odpowiednie środki w celu zachęcenia osób, które biorą lub brały udział w zorganizowanych grupach przestępczych, do:

(a) dostarczenia informacji użytecznych dla właściwych organów dla celów dochodzeniowych oraz dowodowych w kwestiach, takich jak:

(i) tożsamość, charakter, skład, struktura, lokalizacja lub działalność zorganizowanych grup przestępczych;

(ii) powiązania, w tym powiązania międzynarodowe, z innymi zorganizowanymi grupami przestępczymi;

(iii) przestępstwa, które zorganizowane grupy przestępcze popełniły lub mogą popełnić;

(b) zapewniania faktycznej, konkretnej pomocy właściwym organom, która może przyczynić się do pozbawienia zorganizowanych grup przestępczych ich zasobów lub dochodów z przestępstw.

2. Każde Państwo-Strona rozważy dopuszczenie, w odpowiednich przypadkach, możliwości złagodzenia kary dla osoby oskarżonej, która zapewnia istotną współpracę w prowadzeniu postępowania karnego dotyczącego któregośkolwiek z przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji.

3. Każde Państwo-Strona rozważy dopuszczenie, zgodnie ze swoimi fundamentalnymi zasadami prawnymi, możliwości przyznania zwolnienia od odpowiedzialności karnej osób, które podejmą znaczącą współpracę w postępowaniu karnym dotyczącym przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji.

4. Ochrona takich osób będzie taka, jak przewidziana w artykule 24 niniejszej konwencji.

5. Jeżeli osoba wymieniona w ustępie 1 niniejszego artykułu znajdująca się w jednym z Państw-Stron może zapewnić istotną współpracę właściwym organom innego Państwa-Strony, wówczas zainteresowane Państwa-Strony mogą rozważyć zawarcie, zgodnie z ich prawem wewnętrznym, porozumień lub uzgodnień dotyczących potencjalnego zapewnienia przez to inne Państwo-Stronę traktowania określonego w ustępach 2 oraz 3 niniejszego artykułu.

Artykuł 27

Współpraca organów ścigania

1. Państwa-Strony będą ściśle ze sobą współpracowały, zgodnie ze swoimi systemami prawa i administracji, w celu wzmocnienia skuteczności działań organów ścigania ukierunkowanych na zwalczanie przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji. Każde Państwo-Strona w szczególności podejmie skuteczne środki mające na celu:

(a) wzmocnienie oraz, tam gdzie jest to konieczne, ustanowienie kanałów komunikacji pomiędzy właściwymi organami, agencjami oraz służbami, w celu ułatwienia bezpiecznej i szybkiej wymiany informacji dotyczących wszystkich aspektów przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji, w tym, jeżeli Państwa-Strony uznają to za właściwe, powiązań z innymi działaniami przestępczymi;

(b) współpracę z innymi Państwami-Stronami w prowadzeniu dochodzeń dotyczących przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji, w kwestiach ustalenia:

(i) tożsamości, miejsca pobytu oraz działalności osób podejrzewanych o zaangażowanie w takie przestępstwa, a także lokalizacji innych osób pozostających w kręgu zainteresowania;

(ii) przemieszczania dochodów lub mienia pochodzących z popełnienia takich przestępstw;

(iii) przemieszczania mienia, sprzętu oraz innych narzędzi wykorzystanych lub których wykorzystanie było planowane w celu popełnienia takich przestępstw;

- (c) zapewnienie, tam, gdzie jest to właściwe, niezbędnych przedmiotów lub niezbędnych ilości substancji dla celów analitycznych oraz dochodzeniowych;
- (d) ułatwienie skutecznej koordynacji pomiędzy ich właściwymi organami, agencjami oraz służbami oraz promowanie wymiany personelu i innych ekspertów, w tym, na warunkach dwustronnych porozumień lub uzgodnień pomiędzy zainteresowanymi Państwami-Stronami, ustanawianie oficerów łącznikowych;
- (e) wymianę z innymi Państwami-Stronami informacji dotyczących swoistych środków i metod wykorzystywanych przez zorganizowane grupy przestępcze, w tym, tam gdzie ma to zastosowanie, szlaków oraz środków transportu, fałszywych tożsamości, zmienionych lub podrobionych dokumentów, lub innych środków ukrywania swojej działalności;
- (f) wymianę informacji oraz koordynowanie środków administracyjnych oraz innych przyjmowanych, tam gdzie jest to właściwe, w celu wczesnego ujawnienia przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji.

2. W celu realizacji niniejszej konwencji Państwa-Strony rozważą zawarcie dwustronnych oraz wielostronnych porozumień lub uzgodnień o bezpośredniej współpracy pomiędzy ich organami ścigania oraz, tam gdzie takie porozumienia i uzgodnienia już istnieją, rozważą wprowadzenie do nich poprawek. Przy braku takich porozumień i uzgodnień pomiędzy zainteresowanymi Państwami-Stronami, Strony mogą uznać niniejszą konwencję za podstawę wzajemnej współpracy organów ścigania w odniesieniu do przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji. Tam gdzie jest to właściwe, Państwa-Strony w pełni wykorzystają porozumienia i uzgodnienia oraz organizacje regionalne lub międzynarodowe, dla wzmocnienia współpracy pomiędzy organami ścigania.

3. Państwa-Strony podejmą wysiłki zmierzające do współpracy w ramach posiadanych środków tak, aby zareagować na przestępstwa popełnione w ramach międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, z wykorzystaniem nowoczesnej technologii.

Artykuł 28

Zbieranie, wymiana i analiza informacji dotyczących charakteru przestępczości zorganizowanej

1. Każde Państwo-Strona rozważy analizowanie, w konsultacji ze środowiskiem naukowym oraz akademickim, tendencji występujących w przestępczości zorganizowanej na jego terytorium, okoliczności, w których przestępczość zorganizowana funkcjonuje, jak również zaangażowanych w nią grup zawodowych i technologii.

2. Państwa-Strony rozważą rozwijanie specjalistycznej wiedzy dotyczącej zorganizowanej działalności przestępczej i dzielenie się nią bezpośrednio oraz poprzez organizacje o charakterze międzynarodowym i regionalnym. W tym celu, tam gdzie jest to właściwe, powinny zostać opracowane oraz zastosowane wspólne definicje, standardy oraz metodologie.

3. Każde Państwo-Strona rozważy monitorowanie swojej polityki oraz faktycznych środków przyjętych w celu zwalczania przestępczości zorganizowanej oraz dokonywanie ocen dotyczących ich skuteczności i sprawności.

Artykuł 29

Szkolenie oraz pomoc techniczna

1. Każde Państwo-Strona w niezbędnym zakresie będzie inicjowało, rozwijało i udoskonalało specjalne programy szkoleniowe dla organów ścigania, w tym prokuratorów, sędziów śledczych oraz pracowników służby celnej, jak również innych pracowników zajmujących się zapobieganiem, wykrywaniem oraz kontrolą przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji. Takie programy mogą obejmować staże oraz wymiany personelu. Takie programy będą obejmowały, w zakresie dozwolonym prawem wewnętrznym, w szczególności następujące zagadnienia:

- (a) metody stosowane w zapobieganiu, wykrywaniu oraz kontroli przestępstw objętych zakresem niniejszej konwencji;
- (b) szlaki oraz techniki, w tym w państwach tranzytowych, wykorzystywane przez osoby podejrzewane o zaangażowanie w przestępstwa objęte zakresem niniejszej konwencji, oraz odpowiednie środki przeciwdziałania im;
- (c) monitorowanie przemieszczania kontrabandy;
- (d) wykrywanie oraz monitorowanie przemieszczania dochodów z przestępstw oraz mienia, sprzętu i innych narzędzi i metod wykorzystanych dla transferu, zatajenia lub ukrycia takich dochodów, mienia, sprzętu oraz innych narzędzi, jak również metod wykorzystywanych przy zwalczaniu prania pieniędzy oraz innych przestępstw finansowych;
- (e) gromadzenie dowodów;
- (f) techniki kontroli w strefach oraz portach wolnego handlu;
- (g) nowoczesny sprzęt i techniki kryminalistyczne, w tym inwigilacja elektroniczna, dostawy niejawnie

- nadzorowane oraz operacje pod przykryciem;
- (h) metody wykorzystywane w zwalczaniu międzynarodowej przestępczości zorganizowanej popełnianej przy wykorzystaniu komputerów, sieci telekomunikacyjnych lub innych form nowoczesnych technologii; oraz
 - (i) metody wykorzystywane dla ochrony ofiar oraz świadków.

2. Państwa-Strony będą pomagały sobie wzajemnie w planowaniu oraz wdrażaniu programów badawczych i szkoleniowych mających na celu dzielenie się wiedzą specjalistyczną w dziedzinach wymienionych w ustępie 1 niniejszego artykułu i w tym celu będą one również, tam gdzie jest to właściwe, wykorzystywały regionalne oraz międzynarodowe konferencje i seminaria w celu promowania współpracy oraz stymulowania dyskusji na temat problemów stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania, w tym problemów oraz potrzeb państw tranzytowych.

3. Państwa-Strony będą promowały szkolenia oraz pomoc techniczną ułatwiające ekstradycję oraz wzajemną pomoc prawną. Takie szkolenia oraz pomoc techniczna mogą obejmować szkolenia językowe, staże oraz wymiany pracowników pomiędzy organami centralnymi i agencjami o stosownym zakresie odpowiedzialności.

4. W przypadku już istniejących porozumień i uzgodnień o charakterze dwustronnym oraz wielostronnym, Państwa-Strony wzmocnią w niezbędnym zakresie wysiłki w celu zmaksymalizowania działań operacyjnych i szkoleniowych w ramach organizacji międzyregionalnych i regionalnych oraz w ramach odpowiednich dwustronnych i wielostronnych porozumień lub uzgodnień.

Artykuł 30

Inne działania: implementacja konwencji poprzez rozwój gospodarczy oraz pomoc techniczną

1. Państwa-Strony podejmą działania sprzyjające optymalnej implementacji niniejszej konwencji w stopniu, w jakim jest to możliwe, poprzez współpracę międzynarodową, przy uwzględnieniu negatywnych skutków przestępczości zorganizowanej na społeczeństwo, a w szczególności na stały rozwój.

2. Państwa-Strony podejmą konkretne wysiłki, w stopniu, w jakim jest to możliwe, koordynując je ze sobą oraz z organizacjami międzynarodowymi i regionalnymi, w celu:

- (a) wzmocnienia współpracy na różnych szczeblach z krajami rozwijającymi się, mając na względzie wzmocnienie możliwości tych krajów w zapobieganiu i zwalczaniu międzynarodowej przestępczości zorganizowanej;
- (b) wzmocnienia finansowej i materialnej pomocy w celu poparcia wysiłków krajów rozwijających się podejmowanych dla skutecznego zwalczania międzynarodowej przestępczości zorganizowanej oraz zapewnienia im pomocy w skutecznej implementacji konwencji;
- (c) dostarczenia pomocy technicznej dla krajów rozwijających się oraz krajów o gospodarce znajdującej się w fazie przejściowej, w celu udzielenia im pomocy w zaspokojeniu ich potrzeb w zakresie implementacji niniejszej konwencji. W związku z tym Państwa-Strony podejmą wysiłki w celu dokonywania stosownych, regularnych, dobrowolnych składek na rachunek specjalnie w tym celu utworzony w ramach mechanizmów funduszy Narodów Zjednoczonych. Państwa-Strony mogą rozważyć również, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym oraz postanowieniami niniejszej konwencji, wpłacenie na ten rachunek pewnego procentu pieniędzy lub równowartości dochodów z przestępstw lub mienia skonfiskowanych zgodnie z postanowieniami niniejszej konwencji;
- (d) zachęcenia i przekonania innych Państw-Stron oraz instytucji finansowych, tam gdzie jest to właściwe, do przyłączenia się do ich wysiłków określonych w niniejszym artykule, w szczególności poprzez zapewnienie większej ilości programów szkoleniowych i nowoczesnego sprzętu dla krajów rozwijających się, w celu udzielenia im pomocy w osiągnięciu celów niniejszej konwencji.

3. W możliwym stopniu środki te nie będą naruszać istniejących zobowiązań w zakresie pomocy zagranicznej ani innych uzgodnień dotyczących współpracy finansowej na szczeblu dwustronnym, regionalnym lub międzynarodowym.

4. Państwa-Strony mogą zawierać dwustronne lub wielostronne porozumienia i uzgodnienia dotyczące pomocy materialnej i logistycznej, przy uwzględnieniu finansowych uzgodnień niezbędnych dla skutecznego działania środków współpracy międzynarodowej przewidzianych przez niniejszą konwencję, oraz w celu zapobiegania, wykrywania i kontroli międzynarodowej przestępczości zorganizowanej.

Artykuł 31

Zapobieganie

1. Państwa-Strony podejmą wysiłki w celu rozwijania oraz oceny narodowych programów działań, a także ustanawiania i promowania najlepszych praktyk i kierunków działań mających na celu zapobieganie międzynarodowej przestępczości zorganizowanej.

2. Państwa-Strony podejmą, zgodnie z fundamentalnymi zasadami prawa wewnętrznego, wysiłki w celu

zmniejszenia istniejących oraz przyszłych możliwości udziału zorganizowanych grup przestępczych w legalnych rynkach poprzez dochody z przestępstwa - za pomocą odpowiednich środków o charakterze ustawodawczym, administracyjnym lub innego rodzaju. Takie środki powinny być skoncentrowane na:

- (a) wzmocnieniu współpracy pomiędzy organami ścigania lub prokuratorami a odpowiednimi jednostkami prywatnymi, w tym przemysłem;
- (b) promowaniu opracowywania standardów oraz procedur mających na celu ochronę uczciwości jednostek publicznych oraz odpowiednich jednostek sektora prywatnego, jak również kodeksów etyki dla odpowiednich zawodów, zwłaszcza adwokatów i radców prawnych, notariuszy, doradców podatkowych oraz księgowych;
- (c) zapobieganiu wykorzystywania przez zorganizowane grupy przestępcze procedur przetargowych prowadzonych przez organy publiczne oraz subsydiów i licencji przyznawanych przez organy publiczne na działalność gospodarczą;
- (d) zapobieganiu wykorzystywania osób prawnych przez zorganizowane grupy przestępcze; takie środki powinny obejmować:
 - (i) ustanawianie publicznych rejestrów dotyczących osób prawnych oraz osób fizycznych zaangażowanych w tworzenie osób prawnych, zarządzanie nimi oraz finansowanie ich;
 - (ii) wprowadzenie, na mocy nakazu sądowego lub w drodze innych odpowiednich środków, możliwości uznania osób skazanych za przestępstwa objęte zakresem niniejszej konwencji za niezdolne przez uzasadniony okres czasu do działania w charakterze dyrektorów osób prawnych zarejestrowanych w ramach ich jurysdykcji;
 - (iii) ustanowienie krajowych rejestrów osób uznanych za niezdolne do działania w charakterze dyrektorów osób prawnych; oraz
 - (iv) wymianę informacji zawartych w rejestrach wymienionych w punktach (d) (i) oraz (iii) niniejszego ustępu z właściwymi organami innych Państw-Stron.

3. Państwa-Strony podejmą wysiłki mające na celu reintegrację do społeczeństwa osób skazanych za przestępstwa objęte zakresem niniejszej konwencji.

4. Państwa-Strony podejmą wysiłki zmierzające do okresowego dokonywania oceny istniejących odpowiednich instrumentów prawnych oraz praktyk administracyjnych w celu wykrywania podatności na nadużycia ze strony zorganizowanych grup przestępczych.

5. Państwa-Strony podejmą wysiłki w celu podnoszenia świadomości publicznej w zakresie istnienia, przyczyn oraz poważnego charakteru międzynarodowej przestępczości zorganizowanej oraz zagrożenia, jakie ona stwarza. Informacje mogą być rozpowszechniane, tam gdzie jest to właściwe, za pośrednictwem środków masowego przekazu, i będą dotyczyły środków mających na celu promowanie społecznego udziału w zapobieganiu oraz zwalczaniu takich przestępstw.

6. Każde Państwo-Strona przekaze Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych nazwę oraz adres organu lub organów, które mogą pomóc innym Państwom-Stronom w rozwijaniu środków mających na celu zapobieganie międzynarodowej przestępczości zorganizowanej.

7. Państwa-Strony będą, tam gdzie jest to właściwe, współpracować ze sobą oraz z właściwymi organizacjami regionalnymi i międzynarodowymi w promowaniu oraz rozwijaniu środków wymienionych w niniejszym artykule. Obejmuje to udział w międzynarodowych programach działań mających na celu zapobieganie międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, na przykład poprzez dążenie do eliminowania okoliczności powodujących podatność grup marginesu społecznego na działalność międzynarodowej przestępczości zorganizowanej.

Artykuł 32

Konferencja Stron Konwencji

1. Niniejszym ustanawia się Konferencję Stron Konwencji w celu poprawienia możliwości Państw-Stron w zakresie zwalczania międzynarodowej przestępczości zorganizowanej oraz promowania i monitorowania implementacji niniejszej konwencji.

2. Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych zwoła Konferencję Stron nie później niż w ciągu roku od wejścia w życie niniejszej konwencji. Konferencja Stron przyjmie reguły procesowe oraz zasady regulujące działania opisane w ustępach 3 oraz 4 niniejszego artykułu (w tym zasady dotyczące płatności wydatków poniesionych przy wykonywaniu tych działań).

3. Konferencja Stron uzgodni mechanizmy dla realizacji celów wymienionych w ustępie 1 niniejszego artykułu, w tym:

- (a) ułatwienie działań podejmowanych przez Państwa-Strony na podstawie artykułów 29, 30 oraz 31 niniejszej konwencji, w tym poprzez zachęcanie do złożenia dobrowolnych składek;
- (b) ułatwienie pomiędzy Państwami-Stronami wymiany informacji dotyczących schematów oraz tendencji występujących w międzynarodowej przestępczości zorganizowanej oraz informacji dotyczących skutecznych praktyk ich zwalczania;
- (c) współpracę z odpowiednimi organizacjami międzynarodowymi, regionalnymi oraz pozarządowymi;

- (d) okresowe badanie implementacji niniejszej konwencji;
- (e) przedstawianie zaleceń dla udoskonalenia niniejszej konwencji oraz jej implementacji.

4. Dla celów ustępów 3 (d) oraz (e) niniejszego artykułu, Konferencja Stron uzyska niezbędną wiedzę o środkach przyjmowanych przez Państwa-Strony w ramach implementacji niniejszej konwencji oraz o napotykanym w związku z tym trudnościach, poprzez informacje dostarczone przez Państwa-Strony oraz poprzez uzupełniający mechanizm przeglądu, który może być ustanowiony przez Konferencję Stron.

5. Każde Państwo-Strona dostarczy Konferencji Stron informacji dotyczących programów, planów i praktyk, jak również środków ustawodawczych i administracyjnych podejmowanych w celu implementacji niniejszej konwencji, stosownie do wymagań Konferencji Stron.

Artykuł 33

Sekretariat

1. Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych wyznaczy sekretariat dla Konferencji Stron Konwencji.

2. Sekretariat będzie:

- (a) udzielał pomocy Konferencji Stron w wykonywaniu działań opisanych w artykule 32 niniejszej konwencji, czynił przygotowania do sesji Konferencji oraz zapewniał ich niezbędną obsługę;
- (b) na wniosek - udzielał pomocy Państwom-Stronom w dostarczaniu Konferencji Stron informacji, zgodnie z postanowieniem ustępu 5 artykułu 32 niniejszej konwencji; oraz
- (c) zapewniał niezbędną koordynację z sekretariatami innych właściwych organizacji międzynarodowych i regionalnych.

Artykuł 34

Implementacja konwencji

1. Każde Państwo-Strona przyjmie konieczne środki, w tym o charakterze ustawodawczym oraz administracyjnym, zgodnie z fundamentalnymi zasadami prawa wewnętrznego, w celu zapewnienia wykonania zobowiązań wynikających z niniejszej konwencji.

2. Przepięstwa określone na podstawie artykułów 5, 6, 8 i 23 niniejszej konwencji ustanowione zostaną w prawie wewnętrznym Państw-Stron niezależnie od międzynarodowego charakteru tych przestępstw bądź zaangażowania w nie zorganizowanej grupy przestępczej w rozumieniu ustępu 1 artykułu 3 niniejszej konwencji, z wyjątkiem artykułu 5, który wymaga zaangażowania zorganizowanej grupy przestępczej.

3. Każde Państwo-Strona może przyjąć bardziej rygorystyczne lub bardziej surowe środki niż te, które zostały przewidziane w niniejszej konwencji, w celu zapobiegania oraz zwalczania międzynarodowej przestępczości zorganizowanej.

Artykuł 35

Rozstrzygnięcie sporów

1. Państwa-Strony będą starały się rozstrzygnąć spory dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszej konwencji w drodze negocjacji.

2. Każdy spór pomiędzy dwoma lub większą liczbą Państw-Stron dotyczący interpretacji lub stosowania niniejszej konwencji, który nie może zostać rozstrzygnięty w drodze negocjacji w rozsądnym czasie, na wniosek jednego z tych państw, zostanie przedłożony do arbitrażu. Jeżeli w terminie sześciu miesięcy od daty wniosku o arbitraż te Państwa-Strony nie mogą porozumieć się co do organizacji arbitrażu, którekolwiek z tych Państw-Stron może przekazać spór do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w drodze wniosku zgodnego ze Statutem Trybunału.

3. Każde Państwo-Strona, w chwili podpisywania, ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do niniejszej konwencji, może oświadczyć, że nie uznaje się związane ustępem 2 niniejszego artykułu. Pozostałe Państwa-Strony nie będą wówczas związane ustępem 2 niniejszego artykułu w odniesieniu do każdego Państwa-Strony, które zgłosiło takie zastrzeżenie.

4. Każde Państwo-Strona, które zgłosiło zastrzeżenie zgodnie z ustępem 3 niniejszego artykułu, może w każdym czasie wycofać takie zastrzeżenie w drodze notyfikacji skierowanej do Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 36

Podpisanie, ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie i przystąpienie

1. Niniejsza konwencja będzie otwarta do podpisania dla wszystkich państw od 12 do 15 grudnia 2000 r. w Palermo, Włochy, a po tym terminie w siedzibie głównej Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku do dnia 12 grudnia 2002 r.

2. Niniejsza konwencja będzie również otwarta do podpisania przez regionalne organizacje integracji gospodarczej, pod warunkiem że co najmniej jedno państwo członkowskie takiej organizacji podpisało niniejszą konwencję zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu.

3. Niniejsza konwencja podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu. Dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia lub zatwierdzenia będą składane Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych. Regionalna organizacja współpracy gospodarczej może złożyć swój dokument ratyfikacyjny, przyjęcia lub zatwierdzenia, jeżeli uczyniło to co najmniej jedno z jej państw członkowskich. W takim dokumencie ratyfikacyjnym, przyjęcia lub zatwierdzenia, organizacja ta określi zakres swojej właściwości w odniesieniu do kwestii regulowanych niniejszą konwencją. Organizacja ta poinformuje również depozytariusza o każdej istotnej zmianie w zakresie swojej właściwości.

4. Niniejsza konwencja jest otwarta do przystąpienia przez każde państwo lub każdą regionalną organizację integracji gospodarczej, której co najmniej jedno Państwo członkowskie jest Stroną niniejszej konwencji. Dokumenty przystąpienia będą składane Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych. W chwili przystąpienia regionalna organizacja integracji gospodarczej określi zakres swojej właściwości w odniesieniu do kwestii regulowanych niniejszą konwencją. Organizacja ta poinformuje również depozytariusza o wszelkich istotnych zmianach w zakresie swojej właściwości.

Artykuł 37

Stosunek do protokołów

1. Niniejsza konwencja może zostać uzupełniona przez jeden lub więcej protokołów.

2. Aby stać się stroną protokołu, państwo lub regionalna organizacja integracji gospodarczej muszą być również Stroną niniejszej konwencji.

3. Państwo-Strona konwencji nie jest związane protokołem, chyba że stanie się stroną protokołu zgodnie z jego postanowieniami.

4. Każdy protokół do konwencji interpretuje się w powiązaniu z niniejszą konwencją przy uwzględnieniu celu protokołu.

Artykuł 38

Wejście w życie

1. Niniejsza konwencja wejdzie w życie dziewięćdziesiątego dnia od daty złożenia czterdziestego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia. Dla celów niniejszego ustępu, każdy dokument złożony przez regionalną organizację integracji gospodarczej nie będzie traktowany jako dokument dodatkowy do dokumentów złożonych przez państwa - członków tej organizacji.

2. W stosunku do każdego państwa lub regionalnej organizacji integracji gospodarczej ratyfikujących, przyjmujących, zatwierdzających lub przystępujących do niniejszej konwencji po złożeniu czterdziestego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, niniejsza konwencja wejdzie w życie trzydziestego dnia od złożenia przez to państwo lub organizację odpowiedniego dokumentu.

Artykuł 39

Poprawki

1. Po upływie pięciu lat od wejścia w życie niniejszej konwencji, Państwo-Strona może zaproponować poprawkę do niej i złożyć ją Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych, który następnie przekaże zaproponowaną poprawkę Państwom-Stronom oraz Konferencji Stron Konwencji w celu rozważenia propozycji oraz podjęcia w tej kwestii decyzji. Konferencja Stron podejmie wszelkie wysiłki dla osiągnięcia konsensusu w sprawie każdej poprawki. Jeżeli wyczerpane zostaną wszystkie możliwości osiągnięcia konsensusu i nie osiągnięto porozumienia, wówczas dla przyjęcia poprawki, w ostateczności, wymagana będzie większość dwóch trzecich głosów Państw-Stron obecnych i biorących udział w głosowaniu na posiedzeniu Konferencji Stron.

2. Regionalne organizacje integracji gospodarczej, w kwestiach objętych zakresem ich właściwości, będą wykonywały swoje prawo do głosowania na mocy niniejszego artykułu ilością głosów równą liczbie swoich państw członkowskich, które są Stronami niniejszej konwencji. Organizacje te nie będą korzystały ze swojego prawa do głosowania, jeżeli z tego prawa korzystają ich państwa członkowskie i vice versa.

3. Poprawka przyjęta zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu podlega ratyfikacji, przyjęciu lub

zatwierdzeniu przez Państwa-Strony.

4. Poprawka przyjęta zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu wchodzi w życie w odniesieniu do Państwa-Strony w dziewięćdziesiąt dni po dacie złożenia Sekretarzowi Generalnemu dokumentu ratyfikacji, zatwierdzenia lub przyjęcia tej poprawki.

5. Po wejściu poprawki w życie będzie ona wiążąca dla tych Państw-Stron, które wyraziły zgodę na związanie się nią. Pozostałe Państwa-Strony będą nadal związane postanowieniami niniejszej konwencji oraz wszelkich wcześniejszych poprawek, które ratyfikowały, przyjęły lub zatwierdziły.

Artykuł 40

Wypowiedzenie

1. Państwo-Strona może wypowiedzieć niniejszą konwencję w drodze pisemnej notyfikacji skierowanej do Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych. Wypowiedzenie będzie skuteczne po upływie roku od daty otrzymania notyfikacji przez Sekretarza Generalnego.

2. Regionalna organizacja integracji gospodarczej przestanie być Stroną niniejszej konwencji, jeżeli wszystkie państwa członkowskie wypowiedzą konwencję.

3. Wypowiedzenie konwencji zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu powoduje wypowiedzenie Protokołów do konwencji.

Artykuł 41

Depozytariusz oraz języki

1. Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych jest wyznaczonym depozytariuszem niniejszej konwencji.

2. Oryginał niniejszej konwencji, którego teksty w językach arabskim, chińskim, angielskim, francuskim, rosyjskim oraz hiszpańskim są w jednakowym stopniu autentyczne, zostanie złożony u Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych.

NA DOWÓD CZEGO, niżej podpisani pełnomocnicy, należycie uppełnomocnieni przez ich Rządy, podpisali niniejszą konwencję.

Po zapoznaniu się z powyższą konwencją, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest ona przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 2 października 2001 r.